

L.dz. PSOZ/OKZ-Wr/5340/16/96/ZŻ

nr rejestru zabytków: 5 5 5 / W m

DECYZJA

W SPRAWIE WPISANIA DOBRA KULTURY DO REJESTRU ZABYTEKÓW

Na podstawie art. 5, pkt 1, art. 8 ust. 1, pkt 3 i art. 14, ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. Nr 10, poz. 48, zm. 1983 r. nr 38, poz. 173, z 1989r. Dz. U. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Dz. U. Nr 34, poz. 198 i nr 56, poz. 322), oraz art. 104 KPA, w wyniku postępowania administracyjnego przeprowadzonego z urzędu, ~~nawiniosk*~~*)

Orzekam:

wpisać do rejestru zabytków miasta Wrocławia pod numerem rejestru 555/Wm
następujące dobro(a) kultury:

Osiedle Księża Małe (w granicach ulic: Opolskiej, Tarnogórskiej, Górnośląskiej, Gliwickiej, Bytomskiej) we Wrocławiu.

w granicach **) działek nr 8/2, 10, 12, 13, AM-6 Obręb Księża Małe
działek nr 24/1, 24/2, 25/1, 25/2, 26/2, 26/3, 26/4, 27, 28, 29/3, 29/4,
29/5, 30/1, 30/2, 31, 32, 33, 34, 35, AM-7 Obręb Księża Małe

UZASADNIENIE

W załączniku nr 2 stanowiącym integralną część niniejszej decyzji.

W związku z powyższym obiekt jest dobrem kultury w rozumieniu art. 2 cyt. Ustawy i podlega ochronie prawnej.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom - na podstawie art. 127 §1 i art. 129 §1 i 2 KPA - odwołanie do Generalnego Konserwatora Zabytków w terminie 14 dni od jej doręczenia, za moim pośrednictwem.

Z up. Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Katarzyna Pawlak Brzezowska
Okręgowy Konserwator Zabytków dla Miasta Wrocławia

podpis i pieczęć WKZ

Załączniki stanowiące integralną część decyzji:

1. Pouczenie o skutkach wpisu do rejestru zabytków
2. Uzasadnienie decyzji
3. Wrys i wypis z rejestru gruntów

Otrzymują:

1. Urząd Miejski Wrocławia, pl.Nowy Targ 1/8, 50-141 Wrocław
2. Wojewoda Wrocławski, pl.Powstańców Warszawy 1, 50-951 Wrocław
3. Urząd Rejonowy we Wrocławiu, pl.Powstańców Warszawy 1, 50-951 Wrocław
4. Spółdzielnia Mieszk. Księża Małe ul.Tarnogórska 1, 52-021 Wrocław (z obowiązkiem powiadomienia wszystkich członków spółdzielni *z wyjątkiem właścicieli mieszkań*).
5. Zarząd Dróg i Komunikacji, ul.Długa 49, 53-633 Wrocław
6. Miejskie Przeds. Komunikacyjne pl.Solny 20, 50-063 Wrocław
7. Powszechna Spółdz. Spożywców "Południe", Podwale 37/38, 50-040 Wrocław
8. Zakład Energetyczny Wrocław S.A., ul.Powstańców Śl. 20, 53-333 Wrocław
9. Urząd Dzielnicowy Wrocław-Krzyki, Przedszkole nr 57, ul.Chorzowska 55, 53-330 Wrocław

Do wiadomości:

1. Ośrodek Dokumentacji Zabytków, Al.Ujazdowskie 6, 00-461 Warszawa
2. Urząd Rejonowy Oddział Geodezji, Kartografii i Gospodarki Gruntami ul.Podwale 28, 50-043 Wrocław
3. Sąd Rejonowy IV Wydz.Ksiąg Wieczystych, ul.Sądowa 1, 50-046 Wrocław
4. Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego, ul.Jatki 1, 50-111 Wrocław
5. a/a OKZ-Wrocław
- 6.

POUCZENIE

Załącznik nr 1

o skutkach wpisu do rejestru zabytków

Wpisanie obiektu do rejestru zabytków pociąga za sobą następujące skutki wymienione w Ustawie z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. nr 10, poz. 48 z późniejszymi zmianami).

Art. 19

Organy służby konserwatorskiej mają prawo umieszczać na zabytkach nieruchomych odpowiednie znaki lub napisy.

Art. 21

1. Wszelkie prace i roboty przy zabytkach oraz prace archeologiczne i wykopaliskowe wolno prowadzić tylko za zezwoleniem właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Art. 25

1. Właściciel i użytkownik zabytku, określony przepisem prawa, obowiązany jest dbać o jego zachowanie, a w szczególności:
 - 1) zabezpieczyć przed zniszczeniem, uszkodzeniem i dewastacją,
 - 2) niezwłocznie zawiadomić właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków o wydarzeniach mogących mieć wpływ ujemny na stan i zachowanie zabytku,
 - 3) zawiadomić w ciągu jednego miesiąca wojewódzkiego konserwatora zabytków o przejściu własności zabytku na inną osobę lub o oddaniu zabytku nieruchomego w całości lub w części w użytkowanie, najem, dzierżawę.
2. Ponadto właściciel zarejestrowanego zabytku ruchomego obowiązany jest:
 - 1) zawiadomić w ciągu jednego miesiąca wojewódzkiego konserwatora zabytków o zmianie miejsca przechowywania zabytku ruchomego,
 - 2) na podstawie decyzji wojewódzkiego konserwatora zabytków użyczyć zabytek dla celów wystawienniczych lub badawczych na okres nie dłuższy od sześciu miesięcy w ciągu każdych 5 lat.

Art. 27

1. Bez zezwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków nie wolno zabytków przerabiać, odnawiać, rekonstruować, konserwować, zabudowywać, odbudowywać, zdobić, uzupełniać, rozkopywać ani dokonywać żadnych innych zmian.
2. Bez zezwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków nie wolno przemieszczać zabytków nieruchomych z naruszeniem skomponowanego lub ustalonego tradycją układu terenowego ani też przenosić lub wnosić zabytków ruchomych z naruszeniem skomponowanych lub ustalonych tradycją wnętrza budownictwa świeckiego i sakralnego.
3. Przepis ust. 1 stosuje się również do robót mogących przyczynić się do zeszpecenia otoczenia zabytku nieruchomego lub widoku na ten zabytek.
4. Udzielenie zezwolenia na roboty wymienione w ust. 1-3 wojewódzki konserwator zabytków może uzależnić od wykonania badań i dokumentacji zabytku.

Art. 30

1. Wojewódzki konserwator zabytków, uznając potrzebę przeprowadzenia konserwacji zabytku, może nakazać właścicielowi lub użytkownikowi dokonanie robót konserwatorskich w określonym terminie. W stosunku do zabytku nieruchomego wojewódzki konserwator zabytków działa w porozumieniu z organami nadzoru budowlanego.

Art. 31

1. Właściciel lub użytkownik zabytku nie stanowiącego własności Państwa powinien w terminie jednego miesiąca od dnia doręczenia nakazu (art.30, ust.1) oświadczyć na piśmie czy wykona nakazane roboty we własnym zakresie i na własny koszt.
2. Wykonanie robót ze środków państwowych może nastąpić, gdy właściciel nie złoży oświadczenia przewidzianego w ust. 1 lub nie rozpocznie lub nie zakończy robót w wyznaczonym terminie, albo też jeżeli prowadzi roboty w sposób opieszale, wykluczający zakończenie robót w wyznaczonym terminie. Decyzja wojewódzkiego konserwatora zabytków jest natychmiast wykonalna.

Art. 32

1. Wierzytelność Państwa z tytułu robót wymienionych w art. 31 ust. 2, prowadzonych przy zabytkach nieruchomych, nie stanowiących jego własności, zabezpiecza się na zasadach i w trybie przewidzianym w art. 9-12 Ustawy z dnia 22 kwietnia 1959 r. o remontach i odbudowie oraz wykańczaniu i nadbudowie budynków mieszkalnych (Dz. U. z 1968 r. nr 36, poz. 249).

Art. 33

Jeżeli właściciel zabytku, a w razie nie ustalenia właściciela lub miejsca jego pobytu - użytkownik zabytku, nie przestrzega przepisu art. 25 albo jeżeli interes publiczny wymaga przejęcia na własność Państwa zabytku o szczególnej wartości historycznej, naukowej, artystycznej w celu udostępnienia zabytku, wojewódzki konserwator zabytków może przejąć na własność Państwa.

Art. 36

Osoba która otrzymała zabytek w drodze spadku, darowizny lub zapisu, obowiązana jest zawiadomić o tym wojewódzkiego konserwatora zabytków właściwego dla miejsca, gdzie znajduje się zabytek, w ciągu 3 miesięcy od daty objęcia go w posiadanie.

Art. 37

1. W razie uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub wywiezienia zabytku bez zezwolenia za granicę, jak też nie zapewnienia zabytkowi, pomimo wezwania ze strony organu służby konserwatorskiej, należytych warunków konserwacji, wojewódzki konserwator zabytków może zabezpieczyć ten zabytek przez ustanowienie tymczasowego zajęcia aż do chwili usunięcia niebezpieczeństwa.
2. Tymczasowe zajęcie polega na przeniesieniu zabytku ruchomego, w zależności od rodzaju przedmiotu, do państwowego muzeum, archiwum lub biblioteki, w stosunku zaś do zabytku nieruchomego - na oddaniu go w zarząd gminie jako zadanie zlecone, lub państwowej jednostce organizacyjnej.

Art. 38

1. Zabytek nieruchomy może być użytkowany wyłącznie w sposób zgodny z zasadami opieki nad zabytkami i w sposób odpowiadający jego wartości zabytkowej.

Art. 73

1. Kto uszkodzi lub zniszczy zabytek, podlega karze pozbawienia wolności do lat 5 i grzywny.
2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do 6 miesięcy albo grzywny.

Art. 74

1. Kto bez zezwolenia wywozi zabytek za granicę lub po wywiezieniu za granicę nie sprowadza go do kraju w terminie ustalonym w zezwoleniu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 5 i grzywny.
2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do 6 miesięcy albo grzywny.
3. Sąd może orzec przepadek zabytku, choćby nie był własnością sprawcy.

Art. 75

Kto w celu przeszkodzenia w wykonaniu przez organ służby konserwatorskiej obowiązków wynikających z niniejszej ustawy utrudnia lub uniemożliwia dostęp do przedmiotów zabytkowych, udziela świadomie fałszywych informacji lub działa w inny złośliwy sposób, podlega karze pozbawienia wolności do roku albo grzywny.

Art. 76

1. Kto zbywa lub pośredniczy w zbyciu zabytku, a także wykopaliska lub znaleziska archeologicznego, jeżeli na podstawie towarzyszących okoliczności powinien przypuszczać, że nabywca zamierza wywieźć go za granicę bez zezwolenia, a w razie gdy wywóz lub jego usiłowanie rzeczywiście nastąpiły, podlega karze pozbawienia wolności do 2 lat i grzywny.
2. Nie podlega karze, kto o transakcji wymienionej w ust. 1 zawiadomił organy służby konserwatorskiej dostatecznie wcześniej, aby można było zapobiec wywozowi.

Art. 77

Kto:

- 1) prowadzi prace konserwatorskie albo prace wykopaliskowe bez wymaganego zezwolenia,
 - 2) prowadząc roboty budowlane lub ziemne nie zawiadomi niezwłocznie wojewódzkiego konserwatora zabytków o ujawnieniu przedmiotu posiadającego cechy zabytku albo do czasu doręczenia odpowiednich zarządzeń tego konserwatora nie zabezpieczy odkrytego przedmiotu lub nie wstrzyma robót mogących go zniszczyć lub uszkodzić,
 - 3) znalazł przedmiot archeologiczny lub odkrył wykopalisko i nie zawiadomił o tym w ciągu jednego miesiąca wojewódzkiego konserwatora zabytków albo zarządu właściwej gminy lub nie zabezpieczył znalezionego przedmiotu albo odkrytego wykopaliska,
- podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 78

Kto będąc właścicielem lub użytkownikiem zabytku:

1. nie zabezpieczy zabytku przed zniszczeniem, dewastacją lub uszkodzeniem,
2. nie zawiadomi wojewódzkiego konserwatora zabytków o:
 - a) wydarzeniach mogących mieć ujemny wpływ na stan i zachowanie zabytku,
 - b) przejściu własności lub użytkowania zabytku na inną osobę,
 - c) nabycia zarejestrowanego zabytku w drodze spadku lub zapisu,
 - d) zmianie miejsca, w którym znajduje się zarejestrowany zabytek ruchomy

podlega karze aresztu lub grzywny.

Art. 81

1. Niezależnie od postępowania karnego lub postępowania w sprawach o wykroczenie, organy służby konserwatorskiej mają prawo przywrócić zabytek do poprzedniego stanu i do poprzedniego miejsca przechowania na koszt sprawcy.

2 up. Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Katarzyna Piotrowa-Brzezowska
Okręgowy Konserwator Zabytków dla Miasta Wrocławia

Załącznik nr 2 do decyzji PSOZ/OKZ-Wr/5340/16/96/ZŻ z dnia 25 kwietnia 1996 r.
Nr Rejestru 555/Wm

Spółdzielcze osiedle mieszkaniowe Księża Małe powstało z inicjatywy Siedlungsgesellschaft Breslau A.G. w 1928 roku, po przyłączeniu tych terenów do miasta Wrocławia.

Projekt został wykonany w kwietniu 1928 roku przez zespół architektów pod kierunkiem Paula Heima i Alberta Kemptera, przy współudziale Hansa Thomasa, Gustawa Wolfa, Rudolfa Sacka, Paula Häuslera.

Był on pierwszą we Wrocławiu realizacją idei urbanistycznych i architektonicznych stworzonych przez Werkbund i Bauhaus, mających na celu racjonalizację i typizację mieszkań o podwyższonym standardzie powierzchni, wyposażenia sanitarnego i wyższych wymagań higienicznych w stosunku do wcześniejszego budownictwa czynszowego.

W zakresie koncepcji przestrzennej została zrealizowana zabudowa o kierunkach: południowych (dominująca) i równoleżnikowych ze zintegrowaną wysoką i niską zielenią.

Funkcje osiedla poza czysto mieszkalną rozszerzono o socjalną (przedszkole, łaźnia) oraz handlową i usługową.

Wzniesione 3 kondygnacyjne budynki o nowatorskich kształtach brył wyprzedzały wzorce zaprezentowane na wrocławskiej wystawie "Wohnung und Werkraum" w ¹⁹³²1992 roku.

Mieszkania miały trzy zasadnicze wielkości (najmniejsze 40 m²), każde z nich posiadało centralne ogrzewanie; poza budynkami mieszkalnymi wzniesiono wolnostojące przedszkole, łaźnię i kotłownię.

Ochronie konserwatorskiej podlega:

1. Rozplanowanie osiedla wraz z przestrzenią wewnątrz blokowych, zielenią niską i wysoką oraz basenami wodnymi.
2. Bryły budynków wraz z kształtem przykrycia.
3. Kształt i podziały elewacji, wielkość otwołów okiennych i drzwiowych, podziały stolarki okiennej i drzwiowej, dekoracja ceramiczna otworów wejściowych, rodzaj tynku.
4. Oprócz budynków mieszkalnych ochronie podlegają bryły budynków przedszkola, łaźni i kotłowni.